

Unghästtest Bedömningsreglemente 2023

Swedish Warmblood
ASSOCIATION

Innehåll

1. UNGHÄSTTEST	4
1.1 VAD ÄR UNGHÄSTTESTET?	4
LINJÄR BESKRIVNING	4
1.2 IDÉ OCH MÅL	4
1.3 VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT UNGHÄSTARNA VISAS ALLSIDIGT?	5
1.4 DELTAGANDE HÄSTAR	5
1.5 ANSVAR (HÄSTÄGARFÖRSÄKRAN)	6
2. BEDÖMNINGSREGLEMENTE.....	7
2.1 ALLMÄNNA ANVISNINGAR	7
FÖRBEREDELSE, TRÄNING OCH MEDHJÄLPARE.....	7
UTRUSTNING, HÄST	7
UTRUSTNING VISARE	8
UTRUSTNING RYTTARE	8
TIDPLAN OCH ORDNINGSFÖLJD	8
DOMARNÄMND	9
VACCINERING	9
LICENS.....	9
AVBRUTEN BEDÖMNING SAMT UTESLUTANDE AV HÄST	9
AVFALLNING.....	9
OTILLÅTEN BEHANDLING AV HÄST	9
DOPING OCH OTILLÅTEN MEDICINERING	10
INFORMATION FRÅN ARRANGÖR	10
TÄVLINGSREGLEMENTET	10
2.2 ANVISNING FÖR MÄTNING OCH ID-KONTROLL	10
PLATS.....	10
KONTROLL	10
FELAKTIG ELLER TVEKSAM IDENTITET.....	10
3. UNGHÄSTTESTETS GENOMFÖRANDE	11
3.1 ANVISNING FÖR BEDÖMNING AV GÅNGARTER I FRIHET	11
BANA	11
VISNING	11
3.2 ANVISNINGAR FÖR EXTERIÖRBEDÖMNING	11
BANA	11
VISNING	11
3.3 ANVISNINGAR FÖR LÖSHOPPNING	12
BANA	12
HINDER	12
VISNING	13
BANA	14
VISNING	14

3.5	BEDÖMNING OCH RESULTAT	15
	BEDÖMNING OCH BESKRIVNING	15
	RESULTAT UNGHÄSTTEST.....	15
	KLASSINDELNING OCH PRISER	15
3.6	SELEKTIONSSTON	16
3.7	BREEDERS TROPHY ÅRGÅNGSFINALER OCH RIKSSTO	16
4.	ÖVRIGT	17
4.1	BEDÖMNINGSLEDARENS UPPGIFT OCH ANSVAR	17
	ÖVRIG PERSONAL	17
	RESULTATRAPPORTERING	17
4.2	ÖVERDOMARENS UPPGIFT OCH ANSVAR	17
4.3	JÄV, ÖVERKLAGAN, PROTEST OCH BÖTER	17
	JÄV	17
	PROTEST	18
	ÖVERKLAGAN	18
	BÖTER.....	18
5.	KONTAKT SWB	19
	ANSVARIG FÖR UNGHÄSTFRÅGOR PÅ KANSLIET	19

1. UNGHÄSTTEST

1.1 VAD ÄR UNGHÄSTTESTET?

Unghästtest är ett test där man kan få hästens exteriör, gångarter och hoppförmåga bedömd och beskriven. Vid det exteriöra momentet visas hästen vid hand och vid gångartsmomentet både i frihet och vid hand. Alla deltagande hästar visas i samma moment och på samma sätt.

Ingående delmoment:

- Mankhöjdmätning samt ID-kontroll för att säkerställa hästens identitet
- Exteriörbedömning
- Bedömning av gångarter i frihet och vid hand
- Bedömning av löshoppning
- Ridprov (frivilligt)

Ridprovet är frivilligt. För att en häst ska kunna få diplom (se kap. 3.5.) krävs dock att den genomför ett godkänt ridprov.

Ett godkänt ridprov behöver också genomföras av ston som ska kvalitetsgraderas. För att kunna bli s.k. "selektionssto" redan som 3- eller 4-åring är ridprov ett krav.

Linjär beskrivning

Vid samtliga bedömningsmoment genomförs även en så kallad linjär beskrivning av hästen. Den linjära beskrivningen ger en schematiskt beskriven bild av hästen. Beskrivningen för varje egenskap görs på en niogradig skala från A till I där A och I är de båda ytterligheterna för respektive egenskap.

Syftet med den linjära beskrivningen är att både hästägare och SWB ska kunna få mer detaljerad information om hästens egenskaper på ett standardiserat sätt där alla hästar får samma typ av beskrivning. Informationen används också för att skapa beskrivande avelsindex. Med hjälp av den linjära beskrivningen blir det lättare att följa egenskapernas utveckling inom rasen och identifiera SWB-hästarnas styrkor och svagheter på ett tydligare och enklare sätt.

En manual där alla egenskaper i protokollet definieras och beskrivs finns tillgänglig på;

<https://swb.org/unghastbedomningar/> klicka på "Manual - linjär beskrivning i högerkolumnen".

1.2 Idé och mål

Unghästtestet är delmål för den unga hästens utbildning och ger värdefull information till ägaren inför fortsatt träning och sport- eller avelskarriär. De är en marknadsplats för unga lovande hästar och de utgör underlag för uttagning till Rikssto och 3-årschampionat under Breeders Trophy. Unghästtestet ger möjlighet till tidig utvärdering av hingstars och stons förärvning av olika egenskaper (avkommeprövning). De kan också ses som ett bruksprov för ston i och med att det görs en utförlig beskrivning av hästarnas egenskaper liksom en värdering av egenskaperna i förhållande till de uppsatta avelsmålen.

SWB är huvudman för alla Unghästtester för varmblodiga ridhästar som är registrerade i SWB.

Unghästtesterna arrangeras av regional avelsförening eller annan huvudman godkänd av SWB. Ett kontinuerligt arbete med protokoll, reglementen och domarutbildning säkerställer att Unghästtesterna är så rättvisande och lika över hela landet som möjligt.

Ston som har genomfört något av SWBs test för unga hästar (Unghästtest eller Ridhästtest) eller tävlat kan kvalitetsgraderas och har möjlighet att uppnå olika prestationsklasser.

Resultat från SWBs test för unga hästar (Unghästtest, Ridhästtest) ingår tillsammans med tävlingsstatistik i

beräkningen av avelsindex för hingstar och ston som presenteras på www.blup.se.

För att Unghästtesterna ska kunna användas för avelsvärdering är det viktigt att:

- många hästar ur varje årgång deltar
- bedömningen speglar våra avelsmål
- de egenskaper som bedöms är ärftliga och inte enbart resultat av miljöpåverkan.

Läs mer om avelsvärdering och dess grunder på <http://www.swb.org/avel/sto/kvalitetsklasser>.

1.3 VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT UNGHÄSTARNA VISAS ALLSIDIGT?

En av SWBs uppgifter är att förse uppfödarna med pålitlig information om hingstars och stons förärvning, vilket bara kan göras om en stor andel unga hästar visas i både hoppning och gångarter. Om unghästarna endast visas i en av disciplinerna, den de har mest talang för, är risken stor att avkommornas siffror inte speglar stoets eller hingstens verkliga förärvningsförmåga. Förärvningen riskerar att överskattas i den disciplin hingsten/stoet förärver sig sämst i och underskattas i den disciplin hingsten/stoet förärver sig bäst i. Alla unghästar som visas bör därför någon gång bedömas för både hopp- och dressyregenskaper för att undvika missvisande urval i avkommebedömningarna.

Det har också visat sig att en allsidig utbildning av den unga hästen är positiv för hållbarheten. Av erfarenhet vet vi att man tränar på det man förväntas genomföra vid test/tävling. Krav på att visa i samtliga delmoment leder följaktligen till att hästarna tränas mer allsidigt än om de bara skulle behöva visas i ett delmoment utav hoppning/gångarter.

1.4 DELTAGANDE HÄSTAR

3-åriga hästar och 4-åriga hästar som inte visats vid SWBs Unghästtest som 3-åringar är välkomna till Unghästtestet. En förutsättning för deltagande är att hästen är grund- eller tilläggsregistrerad i SWB. Hästägaren ska vara medlem i SWB samt valfri regional avelsförening. **Medlemskapet skall vara löst före anmälan till bedömning och kontrolleras före start på bedömningsplatsen.**

Unghästtesterna har två klasser beroende på hästens ålder (3 eller 4 år).

5-åriga ston som haft föl som 4-åringar, får ej delta i Unghästtestet, men kan utnyttja "årsbonus" och får delta på samma villkor som en 4-åring i SWBs Ridhästtest. Även äldre hästar får delta i "Öppen klass" vid SWBs Ridhästtest. För "Öppen klass" finns ingen åldersgräns för deltagande hästar. Läs mer om SWBs Ridhästtest i separat regelverk för Ridhästtest.

Hästar registrerade på gröna papper, dvs. registrerade i SWB, Grundstambok avdelning I har företräde till SWBs Unghästtest om antalet anmälda blir för många. 3-åriga hästar har företräde till Unghästtestet om antalet anmälda blir för många.

Hästar som inte är grundregistrerade i SWB måste före anmälan vara tilläggsregistrerade hos SWB.

Fullständiga krav för registrering hos SWB finns i SWBs Sto & Unghästreglemente, se www.swb.org.

Dräktigt sto i 5-11 månaden eller sto med föl yngre än 4 månader får inte delta i Unghästtest. Föl får inte medfölja till bedömningsplatsen.

För att de arrangerande föreningarna ska kunna göra startlistor där hänsyn tas till om en häst är hingst eller ej (se Tidsplan och ordningsföljd) är det mycket viktigt att korrekt kön på hästen är angivet i SWBs databas. Om en hingst kastrerats ska detta utan fördröjning rapporteras in till SWB så att hästen får rätt kön i databasen.

1.5 ANSVAR (HÄSTÄGARFÖRSÄKRAN)

Ägare eller ombud som anmäler häst till av SWB sanktionerad bedömning är skyldig att se till att

- hästen ej under de tre senaste veckorna före bedömningens början visat några tecken på smittosam sjukdom
- hästen under de tre senaste veckorna före bedömningens början inte varit uppställd i stall där smittosam hästsjukdom såvitt känt förekommit
- hästen är erforderligt tränad för deltagande och fullt frisk såvitt ägaren vet
- uppfylla de förpliktelser han åtagit sig i och med anmälan bland annat erläggande av anmälningsavgift
- följa gällande bedömningsreglemente samt föreskrifter och anvisningar utfärdade av lokal bedömningsledning
- förvissa sig om att hästen inte fått, och själv inte ta, otillåtna medicinska preparat eller otillåten medicinsk behandling före start
- person som leder, handhar och/eller rider hingst ska vara minst 16 år

I och med anmälan godkänner ägare eller ombud att

- SWB äger rätt till kopior på samtliga bedömningsprotokoll
- resultaten får publiceras på lämpligt sätt, även på internet
- resultaten får användas för forsknings- och utvecklingsändamål

Allt deltagande i av SWB sanktionerad bedömning sker på egen risk. Alla deltagare och medhjälpare rekommenderas att kontrollera att man har en giltig olycksfallsförsäkring.

2. BEDÖMNINGSGREGLIMENTE

2.1 ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Unghästtesterna 2023 genomförs mellan 1 april och 4 september.

Visning vid officiellt Unghästtest i SWBs och dess regionala föreningars regi får endast ske en gång per år. Den 4-åriga hästen som tidigare inte har genomfört 3-årstest kan visas i Unghästtestet, men även i Ridhästtest under samma år.

Arrangör skall ordna så att visuella och akustiska störningar undviks i största möjligaste mån. Domare och överdomare/bedömningsledare ska inspektera banorna och är tillsammans ansvariga för att visningsförhållandena är acceptabla.

Kom ihåg att bedömningsdagen och dess resultat inte är ett slutmål för den unga hästen utan ett delmål i utbildningen innan fortsatt karriär inom sport och avel. Det är unga individer som förändras mycket från dag till dag och domaren bedömer hästen som den visar sig just då.

Förberedelser, träning och medhjälpare

Träna hästen i god tid för samtliga moment. Ta gärna del av SWB:s och Flyinges tips och råd angående utbildning av den unga hästen på <https://swb.org/unghastens-utbildningsstege/>. För allmänna anvisningar av visning vid hand se SWB:s kompendium "Visa häst vid hand", www.swb.org/unghasttester/.

De regionala avelsföreningarna kan hänvisa till erfarna unghästutbildare/tränare. Tänk på att visning sker i en främmande miljö som är obekant för hästen. Det rekommenderas och är en fördel för hästen att ha med egna medhjälpare som känner hästen i alla momenten. Ägare, visare och medhjälpare sköter visningen efter anvisningar från domaren. Hästen bedöms så som den visas.

Utrustning, häst

Vid samtliga moment skall hästen vara tränad. Träns skall bestå av huvudlag med käkrem, valfri nosgrimma av enbart läder, brett och valfria tyglar. Vid bedömning i frihet ska tyglarna tas av. Tyglarna kan med fördel vara försedda med karbinhakar för snabbare hantering.

Godkända brett är:

- Normalt tränsbrett.
- Oledat brett.
- Brett med fasta ringar.
- 3-delat tränsbrett med rundat mellanstycke.

Brett med D-ring får inte ha en skänkel överstigande 8 cm. Gemensamt för alla brett är att de skall vara gjorda av metall eller hårt oböjligt plast- eller syntetmaterial, och kan även vara täckta med gummi. Böjligt gummibrett är inte tillåtet.

- Sadel skall vara av engelsk typ.
- Halsrem, förbygel och svanskappa är tillåtna vid ridprov.
- Frambenskydd/damasker är tillåtna endast vid galopp i frihet, löshoppning och ridprov. Bakbensskydd får ej användas.
- Viktdamasker eller skydd som har som funktion att påverka hästens teknik får ej användas.
- Lindor är ej tillåtna av säkerhetsskäl.
- Martingal, huva och boots är ej tillåtet.
- Hjälpstyglar får ej användas vid ridning.

- Elastiska **inspänningstyglar** är tillåtet vid longering utan ryttare. ~~All longering ska ske under domares, eller av domare utsedd funktionärs, uppsikt.~~
- Pall är tillåtet vid uppsittning.

Visare av hingst skall medföra spö och bör använda hingstkedja då hingsten leds.

Häst får inte vara skodd med ringskor, (snö-)sulor eller broddar. Skoning med sulor eller annan avvikande skoning accepteras endast vid särskilda veterinärmedicinska skäl som ska styrkas med aktuellt veterinärintyg eller intyg utfärdat av godkänd hovslagare. Exempel på särskilda skäl kan vara nyligen uppskuren hovböld. Intyg skickas till bedömningsledaren i förväg eller lämnas till bedömningsledaren före visning.

Hästen skall vara försedd med nummerlappar under bedömningen (tillhandahålls inte av arrangören). Annan utrustning är inte tillåten

Utrustning visare

Visare och medhjälpare skall vara prydligt och ändamålsenligt klädda samt bära godkänd hjälm med knäppt hakband vid alla moment och vid all hantering av hästen på bedömningsplatsen.

Utrustning ryttare

Ryttarens klädsel under ridprovet är godkänd ridhjälm, ridkavaj eller mörk enfärgad tröja, ridbyxor och ridstövlar samt polotröja, skjorta, blus eller top med knäppt krage. Slips eller plastrong får användas. Ridstövlar får bytas ut mot ridskor och shortchaps utan fransar.

Spö får bäras och får ej vara försedd med plastpåse eller dylikt. Ryttare till hingst skall bära spö. Sporrar får ej bäras.

Ryttare t.o.m. 18 år skall bära säkerhetsväst av godkänd typ vid ridning.

Tidplan och ordningsföljd

Bedömningarna startar tidigast klockan 07.30. Antalet bedömda hästar per dag i Unghästtestet är begränsat till 35 individer, inkl. öppen klass och hästar utom tävlan.

Varje ekipage skall genomföra bedömningen enligt given ordning.

Hästen bedöms vid tre stationer i följande ordning:

- Mankhöjdmätning och ID-kontroll. Skall göras innan bedömningen, ca 5 min.
- Gångarter i frihet (G), löshoppning (LH) samt exteriör (E), ca 15 min.
- Ridprov (RP) frivilligt, ca 10 min.

Arrangören försöker så långt det är möjligt att tillgodose önskemål om tidplacering av hästarna om dessa önskemål framförs tillsammans med anmälan. Arrangören förbinder sig dock inte att tidsplacera hästarna vilket innebär att antalet hästar som kan visas av samma ryttare kan komma att begränsas p.g.a. tidsprogrammet.

Pauser ska läggas in regelbundet för att användas vid eventuella förseningar.

Hingstar ska bedömas först eller sist i bedömningspass och med valacker före/efter i startskemat.

Saluhästar placeras samlat i startlistan för att underlätta för potentiella köpare.

Domarnämnd

Domarnämnden skall bestå av SWB-godkända domare; en A-domare i exteriör, som har minst B-domarkompetens i gångarter och en A-domare i hoppning.

Ridprovsdomaren skall vara A- eller B-domare i gångarter. Vid färre än 20 startande får ridprovet bedömas av befintlig domarnämnd.

En sekreterare som är väl bekant med protokollet ska finnas tillgänglig för att assistera domarna med protokollföring. Sekreterare ingår ej i domarnämnden men jävsreglerna gäller dock även dessa.

Exteriör-/Gångartsdomaren har huvudansvar för linjär beskrivning och betygsättning av: typ, huvud, hals, bål, extremiteterna och rörelsernas korrekthet, skritt, trav och galopp.

Hoppdomaren har huvudansvar för linjär beskrivning och betygsättning av löshoppningen: teknik och förmåga och temperament och allmänt intryck.

Det är inte obligatoriskt att anlita överdomare på plats. Överdomarjour via telefon tillsätts av SWB.

Vaccinering

Alla deltagare i Unghästtest skall vara grundvaccinerade mot hästinfluensa enligt TR, dock inte senare än sju dagar före bedömning. Pass med ifyllda vaccinationssidor skall visas före urlastning.

Licens

Varken hästar, ryttare eller visare behöver ha löst licens eller grönt kort för att visa på Unghästtest. Dock krävs medlemskap i SWB och regional avelsförening

Andra regler gäller för deltagande i Breeders Trophy. Läs mer på <https://equestrian-weeks.swb.org/>.

Avbruten bedömning samt uteslutande av häst

Om bedömning avbryts av domare erhåller hästen delbetyg i den disciplin där hela momentet fullföljts, dock ges inget slutbetyg. Hästen har då möjlighet att komma till förnyad bedömning samma år.

Om bedömning avbryts av hästägaren/visaren ges inga betyg i någon disciplin och protokoll delas inte ut. Hästen har då inte möjlighet att komma till förnyad bedömning samma år.

Domare kan utesluta häst från bedömningen vars prestationsförmåga, kondition, allmäntillstånd eller beteende gör att den bedöms olämplig att delta i bedömningen.

Anledning till uteslutande eller avbruten bedömning, samt om domaren eller hästägaren/visaren valt att avbryta bedömningen skall noteras i protokollet och alla protokoll markeras med "avbrutit".

Överdomaren/bedömningsledaren skall informeras om på vilken grund detta skett.

Endast resultat från helt fullföljd bedömning där slutbetyg erhållits, kan användas som kval till championat.

Avfallning

Av säkerhetsskäl tillåts inte uppsittning direkt efter avfallning. Bedömningsmomentet avbryts tillfälligt och ägaren till hästen erbjuds återkomma till fortsatt bedömning senare under dagen, dock minst 2 hästar/grupper mellan. Bedömningsmomenten skall genomföras i föreskriven ordning.

Ryttarbyte får ske efter godkännande av domare i samråd med ägare och visare.

Otillåten behandling av häst

Spö eller långpiska får inte användas som bestraffning utan endast som anvisning. Olämpligt uppträdande kan medföra att visaren avstängs från aktuell bedömning. Som olämpligt uppträdande mot hästen räknas varje åtgärd som har karaktär av bestraffning.

Exempel på olämpligt uppträdande:

- hårda slag med eller utan tillhyggen
- ryck i tyglarna
- upprepade kraftiga skänkelslag, sporrning
- skrik, svordomar eller andra olämpliga uttryck
- hård drivning

Doping och otillåten medicinering

Häst som tränas för, eller deltar i unghästbedömning får inte utsättas för dopning/otillåten medicinering eller andra otillbörliga åtgärder som kan påverka hästens prestationsförmåga eller temperament.

Vad gäller dopingprov vid bedömningarna följer SWB Svenska Ridsportförbundets tävlingsreglemente.

Information från arrangör

I proposition anges hur information från arrangör meddelas. Startlistor kan vara nätbaserade på hemsida. Utförliga startlistor skall finnas tillgängliga på plats. Arrangör skall tillhandahålla förteckning över anmälda saluhästar med härstamning och kontaktuppgifter till hästägare.

Arrangören ska också tillhandahålla speaker som i högtalare presenterar bedömningen, dess ändamål samt de individuella hästarna med angivande av härstamning, ägare, uppfödare och om hästen är till salu.

Tävlingsreglementet

Om inte annat anges i detta reglemente, är det Svenska Ridsportförbundets Tävlingsreglemente, TR, som gäller.

2.2 ANVISNING FÖR MÄTNING OCH ID-KONTROLL

Innan bedömningen påbörjas ska deltagande häst id-kontrolleras och mätas samt hovbeslag kontrolleras. Identitetskontrollen skall utföras av Svenska Hästavelsförbundet (SH) godkänd id-kontrollant, helst med färgkompetens.

Plats

Mätning av mankhöjd och signalementskontroll genomförs på en lugn plats, företrädesvis inomhus, på plant och hårt underlag. Arrangören tillhandahåller utrustning för mätning och chipavläsning.

Kontroll

Hästpass i original skall uppvisas. Signalementsbeskrivningen i passet skall jämföras med hästen.

Chipmärkning skall avläsas och jämföras med nummer i passet.

Mankhöjden noteras och lämnas till exteriörbedömningssekreteraren för att skrivas i protokollet.

Mankhöjden anges i hela cm. Avdrag för skor sker med 0,5-1 cm.

Felaktig eller tveksam identitet

Vid id-kontroll på unghästbedömning ska hästens chip läsas av samt färg och tecken kontrolleras. ID-kontrollanten ska därefter signera i hästpasset på anvisad plats för id-kontroll.

För hästar som ändrat färg ska detta noteras i hästpasset på angiven plats och därefter ska korrigeringen skickas in till SWB för registrering i databas. Om chip saknas ska hästen chipmärkas efter bedömningen.

Hästen får en officiell bedömning.

Vid större skrivfel eller ritfel som medför tveksamheter angående identiteten, ska id-kontrollanten rita en ny signalementsbeskrivning och ta tagelprov från hästen innan den lämnat bedömningsplatsen.

Tveksamheter gällande hästens identitet ska noteras av id-kontrollanten i bifogad tabell och sedan rapporteras till SWB av bedömningsledaren. Protokollet delas ut men ska markeras tydligt med att det finns tveksamheter om hästens identitet. Visar det sig efter DNA-kontroll att hästen har fel identitet kommer SWBs kansli att korrigera i resultatlistorna så att resultatet stryks.

Hästägaren ansvarar för att ny signalementsbeskrivning, tagelprov, hästens originalpass och eventuell chiprapport snarast skickas till SWB för rättning och registrering i databas.

Om chip saknas ska detta noteras av id-kontrollanten i protokollet.

3. UNGHÄSTTESTETS GENOMFÖRANDE

3.1 ANVISNING FÖR BEDÖMNING AV GÅNGARTER I FRIHET

Bana

Bedömningen sker i ridhus som är minst 20 och max 25 m brett samt max 40 m långt. Om större ridhus används skall "övertalig" del avspärras.

Samma bana används för bedömning av gångarter i frihet, exteriör och löshoppning. Se bankskiss för löshoppning.

Vid bedömning av gångarter i frihet skall bommar och skällor i metall flyttas undan så att fyrkantspåret blir fritt.

Visning

Ägare/visare/medhjälpare skall sköta visningen efter anvisningar från domaren. Hästen bedöms så som den visas. Hästen visas ca två varv i varje riktning.

3.2 ANVISNINGAR FÖR EXTERIÖRBEDÖMNING

För allmänna anvisningar av visning vid hand se SWBs kompendium "Visa häst vid hand", <https://swb.org/ungastbedomningar/> (högerkolumnen).

Bana

Samma bana används för bedömning av gångarter i frihet, exteriör och löshoppning. Se anvisningar och bankskiss för löshoppning.

Löshoppningsringen öppnas upp när hästen visas längs medellinjen och längs spåret.

Visning

Ägare/visare/medhjälpare skall sköta visningen. Hästen bedöms så som den visas.

Hästen framförs längs medellinjen mot av domaren anvisad plats, i energisk skritt.

Hästen ställs upp på av domaren anvisad plats.

När tecken ges att bedömningen på stället är slutförd framförs hästen i skritt och enligt domarens anvisningar.

Först i skritt, fram och tillbaka längs medellinjen därefter trav för slutlig bedömning av extremiteterna.

På domarens tecken leds hästen ut på spåret i skritt, höger varv. Hästen visas enligt domarens anvisningar i skritt och trav längs spåret ca 1,5 varv.

Därefter ställs hästen upp för domarens omdöme mitt på långsidan.

Egna medhjälpare rekommenderas. Arrangörens medhjälpare/banpersonal assisterar endast på visarens begäran.

3.3 ANVISNINGAR FÖR LÖSHOPPNING

Bana

Löshoppningen sker över tre hinder. Lösgaloppen visas längs spåret. Trehinderssystemet består av ett huvudhinder av oxertyp och två hjälphinder. Hindren placeras med ett galoppsprång mellan varje.

Löshoppning skall ske i ridhus som är minst 20 och max 25 m brett samt max 40 m långt. Om större ridhus används skall "övertalig" del avskämmas. Löshoppningsringen avspärras med hjälp av plastband, typ avspärrningsband, alternativt bommar. Rep får inte användas. Plastband eller bommar som skär av hörnen ska användas. Se banskiss för löshoppning.

Underlaget bör vara så fast som möjligt. Eventuella speglar **skall** vara övertäckta.

Plats för domarnämnden med bord och stolar skall finnas mitt på banans hinderfria långsida, ca 2 m innanför löshoppningsringen.

Tillräckligt antal krattor skall finnas och användas vid behov. Tre långpiskor, en måttstock och måttband skall finnas.

Arrangören skall som medhjälpare avdela två personer med goda kunskaper att sköta hindren samt två personer med goda kunskaper om löshoppning som kan assistera när domare så begär.

Hinder

Hindren består endast av bommar och skall vara av god standard likvärdiga med tävlingshinder.

För uppbyggnad av hindren behövs nio runda bommar i vitt/gult och en annan mörkare färg. Bommarna skall vara 3,3–3,5 m långa. Vid bommar som är 3,3 m ska löshoppningsringen breddas till 3,5 m runt resten av banan. Vidare behövs fyra hinderstöd, fyra väggstöd och skållor, varav minst 2 skall vara säkerhetsskållor. 2-3 vita markbommar som av säkerhetsskäl skall vara i form av kluvna bommar.

Ihåliga plastbommar får inte förekomma som hinderbommar. Tomma plastskållor får sitta kvar på stöden, övriga skållor skall tas bort.

Markbommen i hörnet skall bestå av en vit kluden bom, gärna 2 stycken eftersom den diagonala linjen är längre. Ytterligare en kluden bom skall finnas tillgänglig för att på domarens begäran kunna läggas in mellan hindren.

Hjälphinder 1 skall bestå av en bom 60 cm över marken med markbom 30 cm framför hindret. Hjälphindret placeras 3,0 m efter den sneda markbommen, mätt mitt på bommen.

Hjälphinder 2 skall bestå av en bom 60 cm över marken med markbom 30 cm framför hindret. Hjälphindret placeras 7,0 m efter hjälphinder 1 och 17,5 m från kortsidan.

Huvudhindret börjar som ett räcke med två bommar 80 cm över marken med markbom 10 cm framför hindret, när bedömningen börjar ska det vara en oxer. Huvudhindret placeras 7,30 m efter hjälphinder 2. Den bakre bommen ska vara 10 cm högre än den främre och vila på säkerhetsskållor.

Höjderna 110 cm, 120 cm och 130 cm markeras på stöden och längden 110 cm och 120 cm på väggen.

Beroende på banans (underlagets) beskaffenhet så har domaren möjlighet att i undantagsfall flytta huvudhindret +/- 20 cm.

Visning

Ägare/visare/medhjälpare skall sköta visningen efter domarens anvisningar. Hästen bedöms som den visas. Domaren betygsätter hästens teknik och förmåga samt temperament och allmänt intryck. Domare/domarsekreterare skall anteckna antal språng på protokollet.

Framhoppning

Hästen börjar med att visas i lösgalopp på spåret runt banan, i båda varven. Alla tre hindren läggs därefter upp på ovan nämnda höjder (60, 60 och 80 cm) och hästen hoppar fram ett varv.

Därefter läggs ytterligare en bom på 80 cm upp på hjälphinder två och bakbommen på huvudhindret läggs upp på 90 cm höjd och 90 cm långt. Markbommarna ska vara oförändrade. Nu börjar bedömningen!

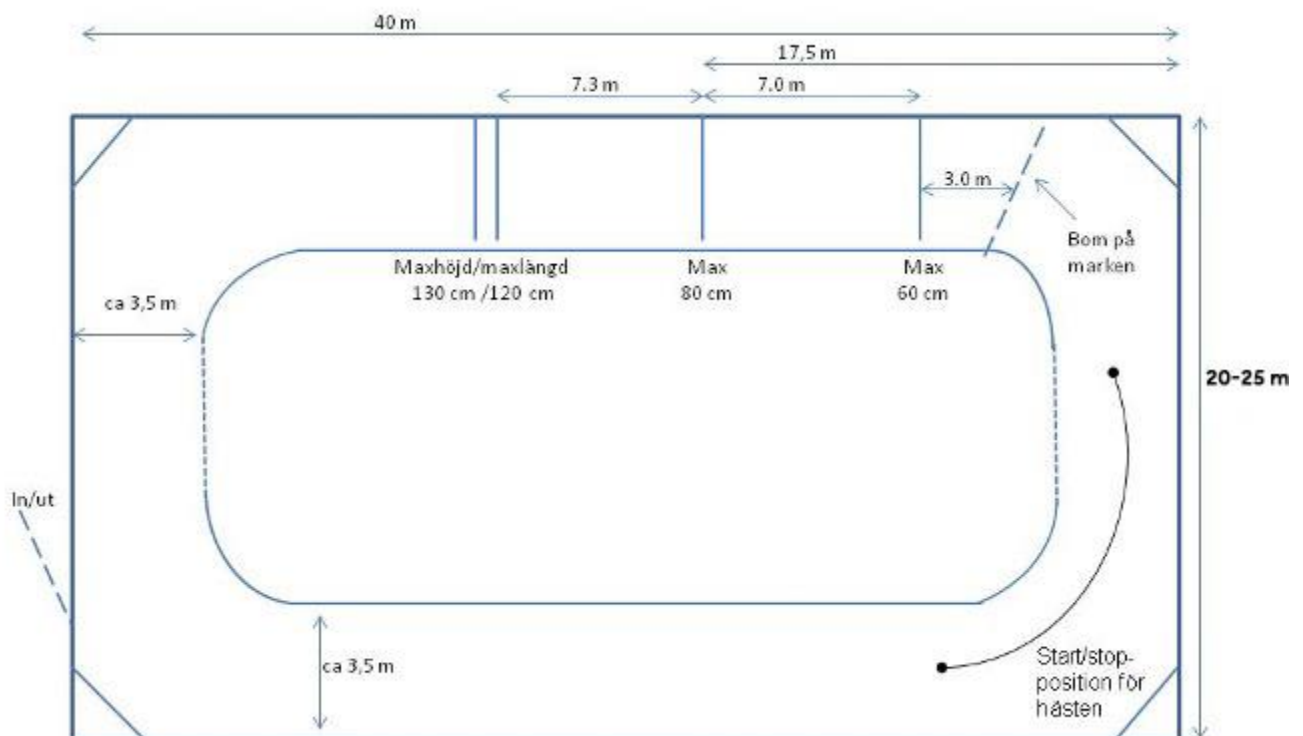
Hoppning

Efter ca tre varv ska huvudhindret ha höjden 100 cm och längden 100 cm.

Om denna storlek på hindret övervinns på ett, enligt domaren godkänt sätt, erhålls godkänt betyg 5. En häst är dock inte garanterad betyg 5 bara för att hindret övervinns.

Ägare/visare kan innan bedömningen börjar, be om att endast hoppa för godkänt betyg.

Höjning till max 130 cm kan göras för hästar som visar sig kapabla för detta, men hindrets längd skall då vara max 120 cm samt vara av normal oxertyp med främre bommen 5 cm lägre än den bakre. Full bedömning ska vara uppnådd efter ungefär 6 språng på huvudhindret.

3.4 Anvisningar för ridprov

Ridprovet bedöms endast med omdömena Godkänt eller Icke godkänt.

Ridprovet, skall genomföras efter, men samma dag som, övriga delmoment. Ridprovet är frivilligt men godkänt ridprov krävs för att hästen skall kunna erhålla diplom och/eller kvala till Rikssto och årgångsfinaler.

Ett godkänt ridprov behövs också för ston som ska kvalitetsgraderas för prestationsklass och för att kunna ingå i SWBs selektionspaket, där ridprov eller tävlingsmeriter är ett krav. Läs mer om kvalitetsgradering av ston på <https://swb.org/kvalitetsklasser-for-ston/>.

Bana

Bedömningen sker i ridhus eller på utomhusbana med minsta mått 20 x 40 m och största mått 30 x 60 m. Utomhusbana ska vara tydligt inhägnad med staket. Dressyrstaket är inte tillåtet. Banunderlaget ska vara plant och jämnt och får inte vara vare sig för tungt eller hårt. Dispens skall sökas för bana mindre än angivna mått.

Vid ridprov **skall** alla speglar vara täckta.

Domarnämnden placeras mitt på banans långsida eller kortsida, minst 5 m innanför eller utanför banans begränsning. Vid bedömning utomhus skall kur eller hästtransport, utrustad med bord och stolar, stå uppställd 5 m utanför banan.

Visning

Hästarna rids i grupper om 1 – 2 stycken. Hingstar rids åtskilda från övriga hästar, i början eller i slutet av ett visningspass med valacker före eller efter.

~~Elastiska inspänningstyglar är tillåtet vid longering utan ryttare.~~ All longering ska ske under domares, eller av domare utsedd funktionärs, uppsikt. Tränstyglar får inte fästas i sadeln. Vid själva ridprovet måste **inspänningstyglarna** tas bort. Uppsittning ska ske under domares överinseende och då på ridbanan där ridprovet ska genomföras. Medhjälpare får hålla i hästen vid uppsittning och även leda hästen efter det att ryttaren suttit upp. Framridning ska ske på ridbanan/i ridhuset under domarens överinseende.

Hästarna visas i båda varven efter domarnas anvisning. Först i trav under lättridning, därefter i galopp i lätt sits och slutligen i fri skritt dvs. med lång hängande tygel. Ryttaren får använda banan på valfritt sätt. För godkänt ridprov ska domare ha sett hästen i alla tre gångarter i båda varven. Avbrott och galoppanslag är inte diskvalificerande.

Bedömning görs av allmänt intryck, som omfattar framåtbjudning, samarbetsvilja och naturlig balans/bärighet under ryttare. Ridprovet bedöms med Godkänt eller Ej godkänt, inga poäng sätts. Omdöme och eventuellt råd om fortsatt utbildning och träning lämnas muntligt och noteras skriftligt på ridprovsprotokollet. Tidsåtgång till ridprovsmomentet **är maximalt** 10 minuter.

3.5 BEDÖMNING OCH RESULTAT

Bedömning och Beskrivning

Hästar som går Unghästtest bedöms i tre moment med åtta olika delmoment vid hand och i frihet.

Domarnämnden sätter delbetyg från 1 till 10 där användning av halva poäng är tillåtet. Streck (–) får inte användas.

Exteriörmomentet bedöms vid hand i tre delbetyg, TYP, HHB (huvud, hals och bål) samt EXT (extremiteter och rörelsernas korrekthet).

Gångarterna bedöms både i frihet och vid hand i delbetygen skritt, trav och galopp.

Löshoppningen bedöms i två delbetyg, LHT (löshoppning, teknik och förmåga), LHA (löshoppning, temperament och allmänt intryck)

Vid samtliga moment gör domarna även en beskrivning av hästen. Beskrivningen för totalt 50 egenskaper görs på en niogradig skala från A till I där A och I är de båda ytterligheterna för respektive egenskap.

Poäng och beskrivning redovisas på samma protokoll.

Resultat Unghästtest

Resultaten presenteras på flera sätt. Direkt efter bedömning får deltagare muntligt omdöme i form av en sammanfattande beskrivning av hästens egenskaper så som den bedömts samt poäng. Skriftligt omdöme i form av bedömningsprotokoll, inklusive linjär beskrivning, fås på plats eller sänds till hästägaren efter bedömningen. Resultatlistor publiceras på arrangörens hemsida och på www.swb.org.

Endast resultat från helt fullföljd bedömning där slutbetyg erhållits, kan användas som kval till årgångsfinal. Detta gäller 3-åringar. 4-åringa hästar som går Unghästtest kan inte kvala till final för 4-åringa hästar, men resultaten är avelsvärdegrundande, dvs. de ingår i beräkningen av hästens och dess släktingars avelsindex och ligger till grund för förärvningspoäng för hästens moder.

Poängen beräknas och visar resultat i två discipliner, lovande gångartshäst respektive lovande hopphäst. I beräkningen summeras sex delbetyg i respektive disciplin och visas som både totalpoäng och procent på resultatlistorna.

Lovande gångartshäst

TYP + HHB + EXT + Skritt + Trav + Galopp = Totalpoäng som lovande gångartshäst.

Lovande hopphäst

TYP + HHB + EXT + Galopp + LHT + LHA = Totalpoäng som lovande hopphäst

Klassindelning och priser

Klassindelning görs av hästar som uppnår poäng för diplom eller klass I.

Vid rangering placeras alltid diplomhästar före klass I-hästar oavsett högre procent/poäng.

Endast hästar registrerade i Grundstambokens avd. I, II eller III dvs. med gröna, vita eller gula papper i passet kan erhålla diplom.

Diplom utdelas till både ägare och uppfödare av hästen. Om ägaren är samma som uppfödaren utdelas endast ett diplom. Diplomen utfärdas av arrangören.

SWBs deltagarrosett skall tilldelas alla hästar som fullföljt provet. Alla hästar som genomfört godkänt ridprov ska tilldelas plakett. Andra rosetter och hederspriser är fritt för arrangören att ordna och dela ut.

Klassindelning	Poängnivå	Rosett
Diplom	- Lägst 78,3 % (47 poäng), ingen delpoäng under 7 i aktuell gren - Godkänt ridprov - Dessutom lägst 8 poäng i minst två gångartsbetyg, som lovande dressyrhäst eller lägst 8 poäng i båda hoppbetygen, som lovande hopphäst	Blå-gul
Klass I	Lägst 75,0 % (45 poäng) som lovande dressyr- eller hopphäst	Blå
Klassindelas ej	Övriga hästar	Deltagare

3.6 SELEKTIONSSTON

Selektionsston handlar om att SWB lyfter fram och uppmuntrar till betäckning av de bästa stona inom varje disciplin - så kallade "selektionsston". Målet är att öka avelsframstegstakten i SWB-populationen, framför allt genom ett bättre urval av ston till avel.

"**Selektionsston**" blir alla ston som erhållit diplom eller klass I och inte har lägre än 7 på någon av de tre första delpoängen. Dessa ston markeras som selektionsston på www.blup.se för att synliggöras som ston lämpliga för avel. Reducerade avgifter och rabatter finns för selektionsstona. Läs mer på <https://swb.org/kvalitetsklasser-for-ston/>.

3.7 BREEDERS TROPHY ÅRGÅNGSFINALER OCH RIKSSTO

För 3-åriga hästar är Unghästtest en kvalväg till årgångsfinaler och Riksstoutställningen. 4-åriga hästar kan inte kvala till årgångsfinal via Unghästtest, utan enbart via Ridhästtest eller sportkval.

Både årgångsfinaler och Rikssto arrangeras på hösten under SWB Equestrian weeks med Breeders Trophy.

Fullständiga kvalregler och regler för Årgångsfinaler och Rikssto finns på www.swb.org/rikssto/ och på <https://equestrian-weeks.swb.org/>.

4. ÖVRIGT

4.1 BEDÖMNINGSLEDARENS UPPGIFT OCH ANSVAR

Bedömningsledaren är arrangörens representant och har det övergripande ansvaret för bedömningen i samråd med eventuell överdomare på plats.

Övrig personal

Övrig personal – se under respektive stationsinformation.

Funktionärer som hjälper till inne i visningsringen ska bära hjälm med knäppt hakband.

Resultatrapportering

Arrangören skall snarast efter bedömningen skicka in protokollen och rapportera in resultaten till SWB enligt Arrangörshandboken punkt 12. Resultatrapportering.

4.2 ÖVERDOMARENS UPPGIFT OCH ANSVAR

Överdomare måste anlitas, men det är frivilligt för arrangören att ha överdomare på plats. I de fall överdomare endast finns tillgänglig via telefonjour övertar bedömningsledaren överdomarens uppgifter och ansvar på plats. Överdomarjour via telefon tillsätts av SWB.

Det åligger överdomare/bedömningsledare:

- att i god tid före bedömningen ta kontakt med arrangören, kontrollera antalet starter per dag och bedömningsdag(ar), tidsschema, domare och förteckningar
- att före bedömningens början övervaka organisationsarbetet, granska banor och förvissa sig om att alla åtgärder är vidtagna för att bedömningen skall fungera friktionsfritt
- att under pågående bedömningsdag(ar) övervaka bedömningen på olika banor, ingripa mot ryttare som uppträder olämpligt och fälla utslag vid protest samt att under pågående bedömning kontrollera att Bedömningsreglementet följs
- att tillsammans med domare inspektera banorna. Bedömningsledare/Överdomare tillsammans med Domare är ansvariga för att visningsförhållandena är acceptabla.

4.3 JÄV, ÖVERKLAGAN, PROTEST OCH BÖTER

Jäv

Förvaltningslagens regler om jäv gäller. Följande kan betraktas som riktlinjer.

- Domare får ej bedöma häst där:
- domaren under de närmast föregående tre månaderna, regelbundet instruerat eller regelbundet ridit hästen. Som regelbundet räknas en - flera gånger per vecka
- domaren eller nära anhörig till denne är eller har varit hästens ägare, uppfödare, fodervärd eller motsvarande
- domaren eller nära anhörig till denne är eller har varit ägare till hästens fader eller moder
- domaren är eller under de tre senaste månaderna varit anställd hos den som äger hästen
- domaren är nära anhörig till den som visar eller rider häst

- då flera jävsförhållanden kan förväntas skall aktuell domare bytas ut
- det som sägs om domare gäller i tillämpliga delar även aspirant, bedömningsledare, överdomare och domarsekreterare
- domaren är själv skyldig att upplysa bedömningsledaren om jäv föreligger

Protest

Protest mot domarens subjektiva betygsättning av de olika momenten samt ridprovet kan aldrig upptas till prövning.

Rätt att lämna protest har, ägare till häst, visare, medhjälpare, ryttare eller målsman för minderårig ryttare. Protest måste lämnas skriftligt och ska åtföljas av 100 kronor. Pengarna återbetalas om protesten godkänns. Bevisningen åligger den protesterande. Protest ställs till Överdomaren/ bedömningsledaren och lämnas till denne eller till sekretariatet för vidarebefordran inom följande tidsgränser:

- beträffande hästs behörighet att starta senast före bedömningens början
- beträffande banor och anordningar senast före bedömningens början
- beträffande slutresultat eller rangering senast 30 min efter bedömningsdagens slut

Har omständigheter vid bedömningen gjort att det är omöjligt att lämna en protest inom ovan angiven tid, kan den sändas till SWB senast fem dagar efter bedömningen.

Överdomaren ska snarast, efter att utredning på platsen genomförts, meddela domslut. Överdomarens utslag ska lämnas skriftligt. Överdomares beslut kan överklagas skriftligt till SWB senast en vecka efter bedömningen. Utslag från SWBs styrelse eller av dem bemyndigad instans som vid behov föregås av ytterligare utredning meddelas den klagande skriftligt.

Överklagan

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår. Överklagan sker skriftligt till SWB, Box 2, 247 29 Flyinge. Överklagan skall göras inom tre veckor från det att klaganden fått ta del av beslutet. I skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter vilka åberopas till stöd för begäran om ändring.

Böter

Vid överträdelse mot SWBs bestämmelser eller för olämpligt uppträdande mot eller olämpligt yttrande om funktionär eller bedömningsorganisation eller för åtgärd i övrigt som kan skada sportens anseende kan vederbörande ryttare, för minderårig dennes målsman, hans medhjälpare, anmälare, hästägare, domare, funktionär, bedömningsledare eller organisation ådömas straff. Ådömda böter tillfaller SWB och skall erläggas inom 10 dagar efter beslutets delgivning.

Straff som kan ådömas av SWB styrelse eller av dem i ärendet bemyndigad instans:

1. varning
2. böter 500 - 10 000 kronor
3. avstängning för all verksamhet eller delar av verksamhet inom SWB och Svenska Ridsportförbundet ordnade aktiviteter. I sådan avstängning kan vederbörandes hästar inkluderas.

5. KONTAKT SWB

Unghästbedömningarna samordnas av SWB.

Ansvarig för unghästfrågor på kansliet

Michaela Sward

michaela.sward@swb.org

Tel. 046-646 56

SWB

Box 2, 247 29 Flyinge

Kungsgården, Flyinge

Tel. vxl. 046-646 50

www.swb.org

info@swb.org